

**COBISS<sup>®</sup>**

---

Kooperativni online bibliografski sistem in servisi

***Program izobraževanja***

***2010***

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

---

**IZUM<sup>®</sup>**

© 2010 IZUM. Vse pravice pridržane.

**KAZALO**

I.	Uvod	4
II.	Izobraževanje za vzajemno katalogizacijo	6
III.	Izobraževanje za lokalne aplikacije COBISS3	8
IV.	Opis tečajev	10
1.	COBISS/OPAC Online javno dostopni katalogi	10
2.	Uporaba baz podatkov s polnimi besedili	11
3.	Uporaba servisa Web of Science	12
4.	Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – začetni tečaj	13
5.	Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj	14
6.	Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – redakcija	15
7.	Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – ažuriranje CONOR	16
8.	Uporaba programske opreme COBISS2/Izpisi – statistike prirasta gradiva	17
9.	Uporaba programske opreme COBISS2/Izpisi – statistike za izposoja	18
10.	Uporaba programske opreme COBISS2/Izposoja	19
11.	Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga	20
12.	Uporaba programske opreme COBISS3/Zaloga – serijske publikacije	21
13.	Uporaba programske opreme COBISS3/Nabava – monografske publikacije	22
14.	Uporaba programske opreme COBISS3/Serijske publikacije – nabava	23
15.	Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja	24
16.	Uporaba programske opreme COBISS3/Medknjižnična izposoja	25
V.	Dodatek A: Seznam tečajev 2010 – pogoji za udeležbo ali pooblastila	26

## I. Uvod

Izobraževanje uporabnikov je nepogrešljiva sestavina razvoja vsakega informacijskega sistema. Zaradi vedno večjega števila uporabnikov COBISS-a in njihovih potreb posvečamo v IZUM-u izobraževanju veliko pozornost. Ob rednih tečajih, ki so predstavljeni v tem programu, organiziramo tudi predstavitve novosti ter posebne tečaje s širšega področja naše dejavnosti.

Velik del izobraževalne dejavnosti IZUM-a se nanaša na izobraževanje knjižničarjev, še zlasti tistih, ki sodelujejo v sistemu vzajemne katalogizacije in izgrajujejo baze podatkov COBISS. Izobraževanje za vzajemno katalogizacijo izvajata NUK in IZUM, njuni tečaji pa se medsebojno dopolnjujejo.

Kot smo lani napovedali v okviru izobraževanja za vzajemno katalogizacijo, so ukinjeni tečaji: Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – prevzemanje zapisov v formatu MARC 21, Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – bibliografije, Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – sestavni deli. Nadomestil jih je tečaj *COBISS2/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj*.

Tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga* je namenjen začetnikom v sistemu COBISS.SI, ki še niso seznanjeni s programsko opremo COBISS3 in formatom COMARC/H. Tečaj traja 3 dni, udeleženci pa se na tečaju seznanijo z:

- osnovnimi navodili za delo s programsko opremo COBISS3
- osnovami iskanja in prevzemanja zapisov iz vzajemne baze v lokalno bazo podatkov s programsko opremo COBISS3
- formatom COMARC/H
- osnovami za delo s segmentom COBISS3/Zaloga

Za uporabo COBISS-a in drugih servisov bomo tudi letos izvajali učenje preko spleta, ki bo brezplačno. V sklop tečajev na spletu spadajo *COBISS/OPAC Online javno dostopni katalogi*, *Uporaba baz podatkov s polnimi besedili* in *Uporaba servisa Web of Science (baze podatkov z indeksi citiranosti)*.

Tečaji potekajo v IZUM-u, v Mariboru, na Prešernovi 17. Število udeležencev na posameznem tečaju je omejeno na 14 (vsak udeleženec ima svoj osebni računalnik). Enodnevni tečaji potekajo od 9.00 do 16.30, večdnevni tečaji pa prvi dan od 9.00 do 16.30, vse naslednje dni pa od 8.00 do 15.30.

Upoštevali bomo le tiste prijave in odjave, ki jih bomo prejeli najmanj 7 dni pred napovedanim začetkom tečaja. Najkasneje 5 dni pred začetkom tečaja pa vas bomo obvestili, ali so prijave potrjene ali ne. Če bo zaradi premajhnega števila prijav (manj kot 8 udeležencev) treba tečaj odpovedati, bomo kandidate o tem obvestili po elektronski pošti, ponudili pa jim bomo tudi možnost prijave na naslednji termin. V primeru izvedbe tečaja bo za udeležence na portalu Izobraževanje omogočen tudi ogled prosojnic.

Po opravljenem klasičnem tečaju prejmejo udeleženci, ki so prisostvovali celotnemu tečaju, potrdila o udeležbi na tečaju. Obenem se jim v centralni register uporabnikov programsko

dodelijo ustrezna pooblastila za delo v sistemu COBISS. Ko so pooblastila dodeljena v osebne mape tečajnikov, jih za delo v knjižnici potrdi še tamkajšnji administrator za COBISS. Potrjevanje izvede s pošiljanjem E-pošte na [COBISSIZO@IZUM.SI](mailto:COBISSIZO@IZUM.SI), kasneje bo potrjevanje možno izvesti tudi preko portala Izobraževanje.

Pri podeljevanju pooblastil za lokalne aplikacije COBISS3 zadošča, da se iz knjižnice tečaja udeleži en sodelavec. Z opravljenim tečajem postane odgovoren za posamezno lokalno aplikacijo, knjižnica oziroma odgovorna oseba v knjižnici (administrator za COBISS) pa s tem dobi pravico in odgovornost za dodeljevanje ustreznih pooblastil tudi drugim sodelavcem. Seveda je pri tem treba poskrbeti za ustrezno interno izobraževanje in usposobljenost. Če sodelavec, ki se je udeležil tečaja in je odgovoren za posamezno lokalno aplikacijo, zapusti knjižnico, je treba v IZUM sporočiti ime nove osebe, ki bo odgovorna za aplikacijo.

Cena tečaja na dan (brez DDV) znaša 70,00 EUR. Tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prezemanje zapisov in zaloga* je ob vključitvi knjižnice v sistem za eno osebo brezplačen.

**Kotizacijo za posamezni tečaj morajo knjižnice za svoje kandidate nakazati najkasneje 7 dni pred začetkom tečaja na IZUM-ov podračun št. 01100 - 6030346958, odprt pri UJP Slovenska Bistrica.**

Natančnejše informacije o terminih, trajanju, programih, literaturi, potrebnem predznanju za udeležbo na tečajih, predavateljih in opombah so navedene pri posameznem tečaju. Zaporedje opravljanja tečajev je v nekaterih primerih pogojeno, kar je posebej opisano v pogojih in opombah pri posameznem tečaju. Seznam tečajev, ki so pogoj za opravljanje drugega tečaja, in enakovrednih tečajev iz preteklih let, je podan na koncu publikacije v Dodatku A.

Vsebina programa izobraževanja je dostopna preko IZUM-ovega spletnega strežnika (<http://home.izum.si/izum/izobrazevanje/>). Za vse morebitne dodatne informacije pokličite v tajništvo (Danica Bizjak: telefon 02 2520 379) ali pa pošljite vprašanje po elektronski pošti na naslov [COBISSIZO@IZUM.SI](mailto:COBISSIZO@IZUM.SI).

## **II. Izobraževanje za vzajemno katalogizacijo**

Usposabljanje knjižničarjev za delo v sistemu vzajemne katalogizacije izvajata NUK in IZUM. Tečaje, povezane s poznavanjem in uporabo katalogizacijskih pravil in drugih bibliografskih standardov, izvaja predvsem NUK, tečaje, povezane z uporabo formatov COMARC in programske opreme COBISS, pa IZUM.

### **1. Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – začetni tečaj (5 dni)**

Tečaj je eden od pogojev za pridobitev licence.

Knjižničar se na tečaju seznanja z osnovnimi načeli sistema vzajemne katalogizacije COBISS ter formatoma COMARC/B in COMARC/A.

Pogoj za udeležbo na tečaju je znanje s področja obdelave gradiva, ki ga knjižničar ob prijavi na tečaj dokazuje z:

- diplomu bibliotekarske stroke ali
- potrdilom o opravljenem bibliotekarskem izpitu ali
- potrdilom o tečaju *Strokovna obdelava knjižničnega gradiva*, opravljenem v NUK-u

Po opravljenem tečaju dobi udeleženec pooblastilo za kreiranje zapisov v testnem okolju vzajemne katalogizacije in pooblastilo za dopolnjevanje omejenega nabora bibliografskih podatkov v lokalni bazi podatkov.

### **2. Pridobitev licence za vzajemno katalogizacijo**

Postopek za pridobitev licence za vzajemno katalogizacijo poteka v skladu s *Pravilnikom o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo*, objavljenim v Ur. l. RS, št. 107/2008.

V sklopu potrebnega usposabljanja s področja vzajemne katalogizacije, ki ga izvajata NUK in IZUM, se mora kandidat tudi ustrezno izobraziti za delo v sistemu vzajemne katalogizacije.

Kandidat se mora v IZUM-u najprej udeležiti tečaja *Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – začetni tečaj*. Ko po opravljenem tečaju dobi uporabniško ime za kreiranje zapisov v testnem okolju vzajemne katalogizacije, se praktično usposablja za pridobitev licence, tako da v testnem okolju samostojno kreira 30 bibliografskih zapisov in njim pripadajoče normativne zapise.

Nato se mora kandidat v NUK-u čim prej udeležiti tečaja *Katalogizacija monografskih publikacij: tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS.SI*, najkasneje pa pred oddajo vloge za pridobitev licence za vzajemno katalogizacijo. V postopek za pridobivanje licence za vzajemno katalogizacijo se lahko prijavijo samo knjižničarji z opravljenim bibliotekarskim strokovnim izpitom.

Po pridobitvi licence za vzajemno katalogizacijo dobi knjižničar pooblastilo za kreiranje bibliografskih zapisov za monografske publikacije v vzajemni bazi podatkov in lokalni bazi podatkov.

Cena preizkusa znanja (brez DDV) znaša 21 EUR. Pregled terminov je prikazan v Tabeli 1.

Termin	Lokacija	Čas
15. 1.	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, 1000 Ljubljana	9.00
15. 3.	IZUM – predavalnica 021 Prešernova 17, Maribor	9.00
21. 5.	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, 1000 Ljubljana	9.00
14. 6.	IZUM – predavalnica 021 Prešernova 17, Maribor	9.00
24. 9.	NUK – računalniška učilnica Turjaška 1, 1000 Ljubljana	9.00
15. 11.	IZUM – predavalnica 021 Prešernova 17, Maribor	9.00

*Tabela 1: Termini za preizkus znanja*

### **3. Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – nadaljevalni tečaji**

Z udeležbo na nadaljevalnih tečajih lahko katalogizator pridobi še pooblastila za:

- prevzemanje zapisov iz formata MARC 21
- kreiranje zapisov za kontinuirane vire
- kreiranje zapisov za sestavne dele
- redigiranje zapisov za monografske publikacije v vzajemni bazi podatkov
- redigiranje zapisov za sestavne dele v vzajemni bazi podatkov
- kreiranje in redigiranje normativnih zapisov
- ažuriranje baze podatkov CORES
- ažuriranje baze podatkov CONOR

### III. Izobraževanje za lokalne aplikacije COBISS3

Izobraževanje knjižničarjev iz knjižnic, ki se na novo vključujejo v sistem COBISS.SI, se začne s tečajem *Uporaba programske opreme COBISS3/Prezemanje zapisov in zaloga*. Za udeležbo na tem tečaju ni potrebno znanje s področja obdelave gradiva in bibliografske kontrole.

Na tečaju se knjižničarji spoznajo z osnovami programske opreme COBISS3, načini identifikacije in prevzemanja zapisov iz vzajemne baze podatkov, osnovami formata COMARC/B, formatom COMARC/H in segmentom COBISS3/Zaloga. Spoznajo se tudi z načinom definiranja *Zapisnika o zalogi*, ki je pogoj za namestitev lokalne baze podatkov posamezne knjižnice (pravo okolje) z vsemi standardnimi aplikacijami.

Knjižničarji, ki opravijo tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prezemanje zapisov in zaloga*, dobijo pooblastila za izvajanje naslednjih programskih funkcij:

- prevzemanje bibliografskih zapisov v lokalno bazo podatkov iz vzajemne baze podatkov
- dopolnjevanje polj 610az, 675bs in 992bx
- dopolnjevanje lokalnih šifrantov
- dopolnjevanje podatkov o zalogi

Knjižničarji iz knjižnic, ki ne uporabljajo programske opreme COBISS3, V4.X, lahko dobijo uporabniško ime le za testno okolje COBISS3.

Usposabljanje za avtomatizacijo osnovnih lokalnih funkcij knjižnice (upravljanje z zalogo in izposoja) traja 6 dni za knjižničarje iz knjižnice, ki se na novo vključuje v sistem COBISS.SI. Knjižničarji morajo opraviti tridnevni tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prezemanje zapisov in zaloga* ter tridnevni tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja*.

Trajanje nadaljnega usposabljanja knjižničarjev za delo v okolju COBISS3 pa je odvisno od tega, za kateri segment se želijo usposobiti. Možno je tudi usposabljanje za posamezni segment, odvisno od področja dela posameznega knjižničarja.

Pregled tečajev za usposabljanje po posameznih področjih je podan v Tabeli 2.



**Začetno izobraževanje ob vključitvi v sistem COBISS.SI**

Tečaj – področje dela	Dni	Zaloga	Zaloga – ser. publ.	Nabava	Ser. publ. – nabava	Izposoja	Medknj. izposoja
Prezemanje zapisov	3	3	3	3	3	3	3

**Nadaljevalno izobraževanje za COBISS3**

Zaloga – ser. publ.	2		2		2		
Nabava	3			3			
Ser. publ. – nabava	3				3		
Izposoja	3					3	
Medknj. izposoja	3						3
Skupaj	14	0	2	3	5	3	3

**Skupno izobraževanje za vse segmente COBISS3**

Skupaj	17	3	5	6	8	6	6
--------	----	---	---	---	---	---	---

*Tabela 2: Tečaji za uporabo programske opreme COBISS3*

## IV. Opis tečajev

### 1. COBISS/OPAC Online javno dostopni katalogi

#### TERMINI

- <http://izobrazevanje.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=23&file=courses1&type=web>

#### PROGRAM

- COBISS/OPAC
  - pregled ponujenih storitev in dostop
  - pomoč in nastavitve
  - referenčni servis *Vprašaj knjižničarja*
- baze podatkov
  - o bazah podatkov
  - vzajemna baza podatkov in lokalne baze podatkov
  - druge baze podatkov in izbira baze podatkov
- osnovno iskanje
  - iskalni obrazec in iskalni podatki
  - operacije na podatkih
  - iskanje, zadetki iskanja in format izpisa
  - dostop do gradiva v elektronski obliki
  - košarica
- izbirno iskanje
  - iskalni obrazec
  - funkcija *Pregled pojmov*
  - iskalni podatki in iskalni operatorji
  - iskanje
- ukazno iskanje
  - iskalni izrazi in iskalni obrazec
  - funkcija *Pregled pojmov*
  - iskalni podatki in iskalni operatorji
  - iskanje
- servis *Moja knjižnica*
  - pregled izposojenega gradiva in podaljšanje
  - rezerviranje gradiva
  - medknjižnična izposoja gradiva)

#### TEČAJ VODITA

- **Janita Tacer Slana, Aleksandra Rubelj**

#### OPOMBE

- Tečaj se izvaja v sklopu učenja preko spleta.
- Tečaj je praktične narave in je osredotočen na uporabo vzajemne bibliografsko-katalogne baze podatkov COBIB.SI, lokalnih baz podatkov in drugih baz podatkov v okviru COBISS/OPAC-a.
- Tečaj je brezplačen.

## 2. Uporaba baz podatkov s polnimi besedili

### TERMINI

- <http://izobrazevanje.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=23&file=courses2&type=web>

### PROGRAM

- splošno
  - baze podatkov
  - iskalni podatki
  - operacije s podatki
  - iskalni operatorji
  - iskalni izrazi
  - iskanje po bazah podatkov
- opisi in dostop
  - ProQuest
  - EIFL Direct – podatkovne zbirke EBSCOhost
  - dostop
- ProQuest
  - iskalni obrazec
  - osnovno iskanje (Basic Search)
  - operacije s seznamom zadetkov
  - napredno iskanje (Advanced Search)
  - tematski vodnik (Topic Guide)
  - iskanje publikacij (Publication Search)
- EIFL Direct – podatkovne zbirke EBSCOhost
  - iskalni obrazec
  - osnovno iskanje (Basic Search)
  - operacije s seznamom zadetkov
  - napredno iskanje (Advanced Search)
  - nazorno iskanje (Visual Search)
  - preglednica izvedenih iskanj (Search History/Alerts)

### TEČAJ VODITA

- **Aleksandra Rubelj**, Janita Tacer Slana

### OPOMBE

- Tečaj se izvaja v sklopu učenja preko spleta.
- Tečaj je praktične narave in je osredotočen na uporabo baz podatkov s polnimi besedili, ki so na voljo uporabnikom na osnovi konzorcialnih pogodb za dostop do tujih servisov.
- Tečaj je brezplačen.

### 3. Uporaba servisa Web of Science

#### TERMINI

- <http://izobrazevanje.izum.si/EntryFormDesktopDefault.aspx?tabid=23&file=courses3&type=web>

#### PROGRAM

- splošno
  - baze podatkov
  - iskalni podatki
  - operacije s podatki
  - iskalni operatorji
  - iskalni izrazi
  - iskanje po bazah podatkov
- opis in dostop
  - Web of Science
  - dostop
- uporaba
  - iskanje (Search)
  - iskanje po avtorju (Author Finder)
  - rezultat iskanja
  - popolni zapis
  - prečiščevanje seznama zadetkov (Refine Results)
  - analiziranje rezultatov iskanja (Analyze Results)
  - preglednica izvedenih iskanj (Search History)
  - vaje - iskanje
  - pregled citiranosti (Citation Report)
  - iskanje citatov (Cited Reference Search)
  - vaje – iskanje citatov
  - napredno iskanje (Advanced Search)
  - vaje – napredno iskanje
  - izbiranje zapisov in upravljanje z njimi

#### TEČAJ VODITA

- **Aleksandra Rubelj**, Janita Tacer Slana

#### OPOMBE

- Tečaj se izvaja v sklopu učenja preko spleta.
- Tečaj je praktične narave in je osredotočen na uporabo baz podatkov z indeksi citiranosti, ki so na voljo uporabnikom na osnovi konzorcijalne pogodbe za dostop do servisa Web of Science.
- Tečaj je brezplačen.

## 4. Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – začetni tečaj

### TERMINA

- 1.–5. mar., 6.–10. sep.

### TRAJANJE (5 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostali dnevi)

### PROGRAM

- osnovna navodila (priklučitev, osnovni meni, terminal, tipkovnica, online pomoč, vpis in izvajanje ukazov)
- osnovne funkcije programske opreme COBISS2/Katalogizacija
- iskanje in izpisovanje (predpone, DISPLAY, PRINT ...)
- ukazi za prekinitev prijave
- format COMARC/B in format COMARC/A
- kreiranje in dopolnjevanje bibliografskih zapisov
- normativna kontrola, kreiranje kratkega normativnega zapisa, prevzemanje zapisov iz baze podatkov LC NAMES, prevzemanje zapisov iz COBISS.Net
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik COMARC/B Format za bibliografske podatke
- priročnik COMARC/A Format za normativne podatke
- priročnik COBISS2/Katalogizacija

### POGOJI

- diploma bibliotekarske stroke ali potrdilo o opravljenem bibliotekarskem izpitu ali potrdilo o opravljenem tečaju *Strokovna obdelava knjižničnega gradiva* v NUK-u (znanje dokazujete s predložitvijo kopije potrdila)

### TEČAJ VODITA

- **Branko Kurnjek**, mag. Gordana Mazić, Brigita Farkaš

### PRIDOBLJENA POOBLASTILA

- za kreiranje zapisov v testnem okolju vzajemne katalogizacije
- za dopolnjevanje omejenega nabora bibliografskih podatkov

### OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za knjižničarje, ki se usposablajo za pridobitev licence za vzajemno katalogizacijo. Priporočljivo ga je obiskati tik pred tečajem *Katalogizacija monografskih publikacij: tečaj za bodoče udeležence sistema COBISS.SI* v NUK-u
- Tečaj je pogoj za vključitev v testno okolje vzajemne katalogizacije.
- Tečaj je pogoj za pridobitev pooblastila, ki je potrebno za dopolnjevanje omejenega nabora bibliografskih podatkov v lokalni bazi podatkov.

## 5. Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj

### TERMINA

- 22.–26. mar, 18.–22. okt.

### TRAJANJE (5 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostali dnevi)

### PROGRAM

- format COMARC/B – različne vrste gradiva
- kreiranje bibliografskih zapisov
- prevzemaje zapisov iz baze podatkov WorldCat (ukaz NEW/OCLC)
- prevzemanje zapisov iz baze podatkov ISSN (ukaza NEW/ISSN, EDIT/ISSN)
- format COMARC/B in posebnosti pri vodenju bibliografij
- priprava in izpisi bibliografij
- dopolnjevanje baze podatkov CORES
- kratek pregled formata MARC 21 in preslikava v format COMARC/B
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik COMARC/B Format za bibliografske podatke
- priročnik COMARC/A Format za normativne podatke
- priročnik COBISS2/Katalogizacija
- standardi ISBD za različne vrste gradiva

### POGOJI

- licenca za kreiranje zapisov za monografske publikacije v vzajemni bazi podatkov
- **obvezen** tečaj *Katalogizacija sestavnih delov (člankov)* (NUK)
- **obvezen** tečaj *Katalogizacija kontinuiranih virov* (NUK)

### TEČAJ VODITA

- **Andreja Krajnc Vobovnik**, mag. Gordana Mazić

### PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- za prevzemanje zapisov iz formata MARC 21
- za kreiranje zapisov za kontinuirane vire in sestavne dele v vzajemni bazi podatkov
- za ažuriranje baze podatkov CORES

### OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za katalogizatorje, ki prevzemajo zapise iz baze podatkov WorldCat ter za katalogizatorje, ki obdelujejo kontinuirane vire, članke in druge sestavne dele.
- Tečaj priporočamo katalogizatorjem, ki vnašajo zapise za osebne bibliografije.

## **6. Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – redakcija**

### **TERMINA**

- 10. mar., 16. sep.

### **TRAJANJE (1 dan)**

- 9.00–16.30

### **PROGRAM**

- programska oprema COBISS2/Katalogizacija
- format COMARC/B in format COMARC/H
- ukazi (SAVE/HOST, EDIT/HOST, LOCK1, UNLOCK)
- redakcija v vzajemni bazi podatkov
- reševanje lokalnih zapisov
- duplikati
- praktično delo

### **LITERATURA**

- priročnik COMARC/B Format za bibliografske podatke
- priročnik COMARC/H Format za podatke o stanju zaloge
- priročnik COBISS2/Katalogizacija

### **POGOJI**

- licenca za kreiranje zapisov za monografske publikacije v vzajemni bazi podatkov

### **TEČAJ VODITA**

- **Branko Kurnjek**, mag. Gordana Mazić

### **PRIDOBLEJENA POOBLASTILA**

- za redigiranje zapisov za monografske publikacije v vzajemni bazi podatkov
- za redigiranje zapisov za kontinuirane vire (pod pogojem, da ima kandidat pooblastilo za kreiranje zapisov za kontinuirane vire)
- za redigiranje zapisov za sestavne dele v vzajemni bazi podatkov (pod pogojem, da ima kandidat pooblastilo za kreiranje zapisov za sestavne dele)

### **OPOMBE**

- **Obvezna** je udeležba vsaj enega delavca knjižnice, ki aktivno sodeluje v sistemu vzajemne katalogizacije.
- Tečaj priporočamo katalogizatorjem, ki razrešujejo lokalne zapise.

## 7. Uporaba programske opreme COBISS2/Katalogizacija – ažuriranje CONOR

### TERMIN

- 11.–12. mar.

### TRAJANJE (2 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (drugi dan)

### PROGRAM

- kratek pregled formata COMARC/A
- ukaz BROWSE
- ukaza ADOPT in UNADOPT
- ukaz LINK/AUTHORS
- redakcija normativnega zapisa
- brisanje normativnega zapisa
- združevanje normativnih zapisov
- prevzemanje normativnih zapisov iz baze podatkov LC NAMES
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik COMARC/A Format za normativne podatke
- priročnik COBISS2/Katalogizacija

### POGOJI

- licenca za kreiranje zapisov za monografske publikacije v vzajemni bazi podatkov
- **obvezen** *Tečaj za redaktorje baze podatkov CONOR* (NUK)

### TEČAJ VODITA

- **mag. Gordana Mazić**, Branko Kurnjek, Brigita Farkaš

### PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- uporabniško ime s pooblastilom za kreiranje in redigiranje zapisov v bazi podatkov CONOR
- za izvajanje ukaza LINK/AUTHORS

### OPOMBA

- Tečaj je namenjen katalogizatorjem, ki naj bi sodelovali pri redakciji baze podatkov CONOR.



## **8. Uporaba programske opreme COBISS2/Izpisi – statistike prirasta gradiva**

### **TERMIN**

- 4.–5. feb.

### **TRAJANJE (2 dni)**

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (drugi dan)

### **PROGRAM**

- splošno o programski opremi COBISS2/Izpisi
- urejevalnik besedil EDT
- pregled sporočil o pripravi izpisov
- definicija parametrov za oblikovanje statistik
- statistika prirasta gradiva
- ukazi za delo z datotekami izpisov
- praktično delo

### **LITERATURA**

- priročnik COBISS2/Izpisi **V5.6-01**

### **POGOJI**

- **obvezen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga* ali njegovi predhodniki (gl. Dodatek A)

### **TEČAJ VODITA**

- **Dušan Stošič**, Vesna Gašparič

### **PRIDOB�JENA POOBLASTILA**

- za kreiranje in dopolnjevanje statističnih preglednic

### **OPOMBE**

- Priporočamo, da se tečaja udeleži vsaj en delavec knjižnice.

## 9. Uporaba programske opreme COBISS2/Izpisi – statistike za izposajo

### TERMIN

- 11.–12. nov.

### TRAJANJE (2 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (drugi dan)

### PROGRAM

- splošno o programski opremi COBISS2/Izpisi
- urejevalnik besedil EDT
- postopki za pripravo in izpisovanje izpisov za potrebe statistik za izposajo
- definicija parametrov za oblikovanje statistik
- statistika izposoje gradiva
- statistika obiskov članov
- statistika transakcij
- statistika članov
- statistika plačil v izposoji
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik COBISS2/Izpisi **V5.6-01**
- priročnik COBISS2/Izposoja **V5.4-01**

### POGOJI

- priporočljiva predhodna udeležba na tečaju *Uporaba programske opreme COBISS2/Izposoja*
- zaželeno poznavanje formata COMARC/H

### TEČAJ VODITA

- **Marko Kušar**, Dušan Stošič

### PRIDOB�JENA POOBLASTILA

- za kreiranje in dopolnjevanje statističnih preglednic

### OPOMBE

- Priporočamo, da se tečaja udeleži vsaj en delavec knjižnice, ki uporablja programsko opremo COBISS2/Izposoja.

## 10. Uporaba programske opreme COBISS2/Izposoja

### TERMIN

- 10.–13. maj

### TRAJANJE (4 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostali dnevi)

### PROGRAM

- osnovna navodila za delo s programsko opremo COBISS2/Izposoja
- evidenca članov
- izposoja monografskih in serijskih publikacij
- iskanje po lokalnem katalogu in vpogled v stanje gradiva
- evidentiranje in poravnava terjatev
- izdelava opominov
- posebni ukazi
- predstavitev programske opreme COBISS2/Izposoja – izposoja
- obveščanje članov in moja knjižnica
- rezervacije in podaljšanja gradiva preko COBISS/OPAC-a
- postopek vključevanja segmenta COBISS2/Izposoja
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik COBISS2/Izposoja **V5.4-01**
- priročnik COBISS2/Izposoja **V5.6-01**

### POGOJI

- zaželen tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga* ali njegovi predhodniki (gl. Dodatek A)

### TEČAJ VODITA

- **Dušan Stošič**, Marko Kušar

### PRIDOB�JENA POOBLASTILA

- vsa v segmentu COBISS2/Izposoja, razen pooblastila, s katerim se uporabniku dodeli dostop do baze podatkov OCLC

### OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega delavca knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS2/Izposoja.

## 11. Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga

### TERMINI

- 11.–13. jan., 10.–12. feb., 17.–19. mar., 14.–16. apr., 5.–7. maj, 13.–15. sep., 6.–8. okt., 8.–10. nov.

### TRAJANJE (3 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan); 8.00–15.30 (preostala dneva)

### PROGRAM

- osnove sistema in servisov COBISS ter osnove programske opreme COBISS3
- uporabniški vmesnik (brskalnik, iskalnik, urejevalnik, pregledovalnik)
- osnovni postopki (ažuriranje objektov, iskanje, pregledovanje lastnosti objektov ...)
- COBISS3/Upravljanje aplikacij (domača knjižnica, partnerji, uporabniška imena ...)
- osnove formata COMARC/B, format COMARC/H, COBISS3/Zaloga
- iskanje in prevzemanje zapisov iz vzajemne baze podatkov v lokalno bazo podatkov
- dopolnjevanje podpolj 610az, 675bs in 992bx ter lokalnih šifrantov
- definiranje vnosa podatkov o stanju zaloge (PSZ)
- inicializacijska datoteka, nastavitve in uporaba števec, izpis nalepk iz izpisne vrste, kopiranje podatkov, inventarizacija, prenos podatkov o zalogi in drugi postopki
- predstavitev izpisov v segmentu COBISS3/Izpisi

### LITERATURA

- priročniki COMARC/H, Osnovna navodila COBISS3 V4.5-02, COBISS3/Upravljanje aplikacij V4.5-02, COBISS3/Zaloga V4.5-02

### POGOJI

- osnovno znanje za delo z osebnim računalnikom in poznavanje dela v okolju Windows

### TEČAJ VODIJO

- **Robert Belec**, Vesna Gašparič, Dušan Hanžurej

### PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- za iskanje zapisov v vzajemni bazi podatkov, za prevzemanje bibliografskih zapisov iz vzajemne baze podatkov v lokalno bazo podatkov
- za dopolnjevanje lokalnih šifrantov
- za dopolnjevanje omejenega nabora bibliografskih podatkov

Knjižnica pridobi tudi možnost dodeljevanja pooblastil segmenta COBISS3/Zaloga (razen pooblastila za vzdrževanje vzajemnih vzorcev izhajanja in pooblastila za kontrolo dotoka), pooblastil segmenta COBISS3/Izpisi in pooblastil segmenta COBISS3/Upravljanje aplikacij (razen pooblastila za dopolnjevanje lokalnih šifrantov).

### OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega knjižničarja ob vključitvi knjižnice v sistem COBISS.SI in je v tem primeru za enega udeleženca brezplačen.
- Tečaj je **obvezen** za knjižničarje, ki bodo iz vzajemne baze podatkov prevzemali zapise za monografske publikacije in dopolnjevali podatke o zalogi.
- Knjižničarji iz knjižnic, ki ne uporabljajo programske opreme COBISS3, V4.X, lahko dobijo uporabniško ime samo v testnem okolju COBISS3.

## 12. Uporaba programske opreme COBISS3/Zaloga – serijske publikacije

### TERMINA

- 29.–30. mar., 20.–21. sep.

### TRAJANJE (2 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (drugi dan)

### PROGRAM

- format COMARC/H
- zbirni in podrobni podatki o zalogi serijskih publikacij (polji 998 in 997)
- pregledovanje online kataloga – polje 998
- vzorec izhajanja in vzajemni vzorec izhajanja
- kontrola dotoka
- inventarizacija serijskih publikacij
- vezava zvezkov
- odpisi serijskih publikacij
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik COBISS3/Zaloga, V4.5-02
- priročnik COMARC/H Format za podatke o stanju zaloge

### POGOJI

- **obvezen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*
- knjižnica uporablja COBISS3, V4.X

### TEČAJ VODIJO

- **Robert Belec**, Dušan Hanžurej, Vesna Gašparič

### PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

- za vzdrževanje vzajemnih vzorcev izhajanja

Knjižnica pridobi tudi možnost dodeljevanja pooblastil za kontrolo dotoka v segmentu COBISS3/Zaloga.

### OPOMBE

- Tečaj je namenjen knjižničarjem, ki nabave serijskih publikacij ne beležijo preko knjigovodskih listin temveč neposredno z dopolnjevanjem podatkov o zalogi.

## 13. Uporaba programske opreme COBISS3/Nabava – monografske publikacije

### TERMIN

- 19.–21. maj

### TRAJANJE (3 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostala dneva)

### PROGRAM

- vzdrževanje podatkov o domači knjižnici, partnerjih in skladih
- izbor za nabavo gradiva
- nakup gradiva
  - naročanje gradiva
  - prejem naročenega gradiva
  - plačilo prejetega gradiva
  - nakup monografskih publikacij v več kosih in enot knjižne zbirke
  - kompleti, priloge
- reklamiranje
  - nedospelo gradivo
  - prejeta gradiva
  - prejeti računi
- drugi načini prejema gradiva (darovi, zamene, obvezni izvodi)
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik COBISS3/Nabava, V4.5-02

### POGOJI

- **obvezen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*
- knjižnica uporablja COBISS3, V4.X

### TEČAJ VODIJO

- **Dušan Hanžurej**, Tatjana Žnidarec, Robert Belec

### PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

Knjižnica pridobi možnost dodeljevanja pooblastil v segmentu COBISS3/Nabava.

### OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega delavca knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Nabava.
- Tečaj je namenjen knjižničarjem, ki sodelujejo v postopku pridobivanja monografskih publikacij.

## 14. Uporaba programske opreme COBISS3/Serijske publikacije – nabava

### TERMINA

- 31. mar.–2. apr., 22.–24. sep.

### TRAJANJE (3 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostala dneva)

### PROGRAM

- vzdrževanje podatkov o domači knjižnici, partnerjih in skladih
- izbor za naročanje publikacij
- naročanje publikacij
- plačilo publikacij
- odpovedi
- reklamiranje manjkajočih zvezkov
- beleženje prilog
- evidenca in kontrola dotoka nenaročenih publikacij
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik COBISS3/Serijske publikacije, V4.5-02

### POGOJI

- **obvezen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Zaloga – serijske publikacije*
- knjižnica uporablja COBISS3, V4.X

### TEČAJ VODIJO

- **Dušan Hanžurej**, Tatjana Žnidarec, Robert Belec

### PRIDOBLEJENA POOBLASTILA

Knjižnica pridobi možnost dodeljevanja pooblastil v segmentu COBISS3/Serijske publikacije.

### OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega delavca knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Serijske publikacije.
- Tečaj je namenjen knjižničarjem, ki so odgovorni za nabavo serijskih publikacij.

## 15. Uporaba programske opreme COBISS3/Izposoja

### TERMINI

- po dogovoru

### TRAJANJE (3 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostala dneva)

### PROGRAM

- splošno o programski opremi COBISS3
- uporabniški vmesnik (brskalnik, iskalnik, urejevalnik, pregledovalnik)
- COBISS3/Upravljanje aplikacij (domača knjižnica, partnerji, uporabniška imena ...)
- nastavitve (sprememba gesla, določanje uporabniških destinacij ...)
- osnovna navodila za delo s programsko opremo COBISS3/Izposoja
- vzdrževanje parametrov izposoje za domačo knjižnico
- evidenca članov
- izposoja gradiva domače knjižnice
- iskanje po lokalnem katalogu in vpogled v stanje gradiva
- vračanje gradiva, podaljšanje roka izposoje in sprememba datuma vrnitve
- drugi postopki
- predstavitev izpisov za potrebe izposoje v segmentu COBISS3/Izpisi
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik Osnovna navodila COBISS3, V4.5-02
- priročnik COBISS3/Izposoja, V4.5-02
- priročnik COBISS3/Upravljanje aplikacij, V4.5-02

### POGOJI

- knjižnica uporablja COBISS3, V4.X
- zaželen tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*

### TEČAJ VODITA

- **Marko Kušar**, Dušan Stošič

### PRIDOBLJENA POOBLASTILA

- za dopolnjevanje lokalnih šifrantov

Knjižnica pridobi tudi možnost dodeljevanja pooblastil segmenta COBISS3/Izposoja (razen pooblastila, s katerim se uporabnikom dodeljuje dostop do baze podatkov OCLC) in pooblastil segmenta COBISS3/Upravljanje aplikacij (razen pooblastila za dopolnjevanje lokalnih šifrantov).

### OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega delavca knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Izposoja.



## 16. Uporaba programske opreme COBISS3/Medknjižnična izposoja

### TERMIN

- 27.–29. sep.

### TRAJANJE (3 dni)

- 9.00–16.30 (prvi dan)
- 8.00–15.30 (preostala dneva)

### PROGRAM

- splošno o programski opremi COBISS3
- uporabniški vmesnik (brskalnik, iskalnik, urejevalnik, pregledovalnik)
- COBISS3/Upravljanje aplikacij (domača knjižnica, partnerji, uporabniška imena ...)
- nastavitve (sprememba gesla, določanje uporabniških destinacij ...)
- vzdrževanje podatkov o domači knjižnici, partnerjih in v ceniku
- prevzem naročnikovega zahtevka
- naročanje gradiva
- prejem gradiva
- dobava gradiva naročniku
- vračilo gradiva
- obveščanje
- drugi postopki
- praktično delo

### LITERATURA

- priročnik Osnovna navodila COBISS3, V4.5-02
- priročnik COBISS3/Medknjižnična izposoja, V4.5-02
- priročnik COBISS3/Upravljanje aplikacij, V4.5-02

### POGOJI

- knjižnica uporablja COBISS3, V4.X.
- **zaželen** tečaj *Uporaba programske opreme COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga*

### TEČAJ VODITA

- **Dušan Stošič**, Marko Kušar

### PRIDOBLJENA POOBLASTILA

Knjižnica pridobi možnost dodeljevanja pooblastil segmenta COBISS3/Medknjižnična izposoja in pooblastil segmenta COBISS3/Upravljanje aplikacij (razen pooblastila za dopolnjevanje lokalnih šifrantov).

### OPOMBE

- Tečaj je **obvezen** za enega delavca knjižnice, ki bo uporabljala programsko opremo COBISS3/Medknjižnična izposoja.

**V. Dodatek A:****Seznam tečajev 2010 – pogoji za udeležbo ali pooblastila**

V osnovnih alinejah je podčrtano izpisan seznam vseh tečajev, ki so v Programu izobraževanja 2010 pogoj za udeležbo na drugem tečaju ali pridobitev določenega pooblastila. Nadalje je v oklepaju navedeno, na katere tečaje ali pooblastila se pogoj nanaša. V zamaknjenih alinejah je v običajnem tisku naveden seznam enakovrednih tečajev, s katerimi lahko pogoj prav tako izpolnimo, kadar nimamo opravljenega tečaja iz osnovne alineje.

**Tečaji – NUK:**

- "Strokovna obdelava knjižničnega gradiva" (5 dni), 2000–  
(Tečaj COBISS2/Katalogizacija – začetni tečaj)
  - "Tečaj za strokovno obdelavo knjižničnega gradiva" (5 dni), 1997–1999
- "Katalogizacija monografskih publikacij: tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS.SI" (5 dni), 2007–  
(Licenca za vzajemno katalogizacijo)
  - "Tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS2/Katalogizacija monografij" (5 dni), 2005–2006
  - "Tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS/Katalogizacija monografij" (3 dni), 1997–2004
- "Katalogizacija kontinuiranih virov" (3 dni), 2008–  
(Pooblastilo za kreiranje zapisov za kontinuirane vire)
  - "Katalogizacija kontinuiranih virov" (3 dni), 2006–2007 + "COBISS2/Katalogizacija – Kontinuirani viri" (1 dan), 2007
  - "Katalogizacija serijskih publikacij" (3 dni), 1999–2005 + "Katalogizacija integrirnih virov" (1 dan), 2007 + "COBISS2/Katalogizacija – Kontinuirani viri" (1 dan), 2007
  - "Katalogizacija serijskih publikacij v sistemu COBISS" (3 dni), 1997–1998 + "Katalogizacija integrirnih virov" (1 dan), 2007 + "COBISS2/Katalogizacija – Kontinuirani viri" (1 dan), 2007
- "Katalogizacija sestavnih delov (člankov)" (1 dan), 2007–  
(Tečaj COBISS2/Katalogizacija – sestavni deli)
  - "Obdelava članka" (1 dan), 2005–2006
  - "Obdelava članka" (2 dni), 1999–2004
  - "Obdelava članka v sistemu COBISS" (2 dni), 1997–1998
- "Tečaj za urednike baze podatkov CONOR" (1 dan), 2005–  
(Tečaj COBISS2/Katalogizacija – ažuriranje CONOR)

**Tečaji – IZUM:**

- "COBISS2/Katalogizacija – začetni tečaj" (5 dni), 2009–  
(Pooblastila: za kreiranje zapisov v testnem okolju vzajemne katalogizacije, za dopolnjevanje omejenega nabora bibliografskih zapisov)
  - "COBISS2/Katalogizacija – kreiranje zapisov" (5 dni), 2008
  - "COBISS2/Katalogizacija – kreiranje zapisov" (4 dni), 2005–2007
  - "COBISS2/Katalogizacija – začetni" (5 dni), 1997–2004 + "COBISS2/Katalogizacija z normativno kontrolo" (1 dan), 2003–2004
- "COBISS2/Katalogizacija – nadaljevalni tečaj" (5 dni), 2008–  
(Pooblastila: za prevzemanje zapisov iz formata MARC 21, za kreiranje zapisov za kontinuirane vire, za kreiranje zapisov za sestavne dele, za ažuriranje baze podatkov CORES)
- "COBISS2/Katalogizacija – redakcija" (2 dni), 2006–  
(Pooblastila: za redigiranje zapisov za monografske publikacije, za redigiranje zapisov za sestavne dele (pod pogojem, da ima kandidat pooblastilo za kreiranje zapisov za sestavne dele), za redigiranje zapisov za kontinuirane vire (pod pogojem, da ima kandidat pooblastilo za kreiranje zapisov za kontinuirane vire))
  - "COBISS2/Katalogizacija – bibliografije raziskovalcev" (3 dni), 1997–2005
  - "COBISS2/Katalogizacija – reševanje duplikatov in stopenjskih zapisov" (2 dni), 2000–2005
  - "COBISS/Katalogizacija – nadaljevalni – razreševanje duplikatov in stopenjskih zapisov" (2 dni), 1997–1999
- "COBISS2/Katalogizacija – ažuriranje CONOR" (2 dni), 2003–  
(Pooblastili: za kreiranje in redigiranje zapisov v bazi podatkov CONOR, za uporabo ukaza LINK/AUTHORS)
- "COBISS2/Izpisi – statistike prirasta gradiva" (2 dni), 1997–  
(Pooblastilo za kreiranje in dopolnjevanje statističnih preglednic)
- "COBISS2/Izpisi – statistike za izposajo" (2 dni), 1998–  
(Pooblastilo za kreiranje in dopolnjevanje statističnih preglednic)
  - "COBISS/Izpisi – statistične preglednice za potrebe izposoje" (1 dan), 1997–1998
- "COBISS3/Prevzemanje zapisov in zaloga" (3 dni), 2007–  
(Tečaj: COBISS2/Izpisi – statistike prirasta gradiva, COBISS3/Zaloga – serijske publikacije, COBISS3/Nabava – monografske publikacije, COBISS3/Medknjižnična izposoja, COBISS3/Izposoja)  
(Pooblastila: za prevzemanje bibliografskih zapisov iz vzajemne baze podatkov v lokalno bazo podatkov, za dopolnjevanje lokalnih šifrantov, za dopolnjevanje omejenega nabora bibliografskih podatkov)
  - "Prevzemanje zapisov in zaloga" (4 dni), 2006
  - "COBISS3/Osnovna navodila" (1 dan), 2001–2008 + "COBISS3/Zaloga" (1 dan), 2005–2008
- "COBISS3/Zaloga – serijske publikacije" (2 dni), 2006–  
(Tečaj COBISS3/Serijske publikacije – nabava)  
(Pooblastilo za vzdrževanje vzajemnih vzorcev izhajanja)

- "COBISS3/Serijske publikacije – nabava" (3 dni), 2006–  
(Pooblastilo za vzdrževanje vzajemnih vzorcev izhajanja)

**Izdal**

IZUM

Institut informacijskih znanosti  
2001 Maribor, Prešernova 17, Slovenija

telefon: +386 (0)2 2520 331  
telefaks: +386 (0)2 2524 334  
e-pošta: COBISSERVIS@IZUM.SI  
spletni naslov: <http://www.izum.si/>

**pomoč po telefonu:**

od ponedeljka do petka od 7.30 do 21.00  
ob sobotah od 7.30 do 13.00  
+386 (0)2 25 20 333

**Tisk**

Grafiti studio, Maribor

**Naklada**

1100 izvodov